

Орехоплодовые леса Кыргызстана Кыргызстандын жаңгак-мөмө токойлору

Издатель:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

КАЛЕНДАРЬ
2018

Общинное управление орехоплодовыми лесами и пастбищами на юге Кыргызстана

Контекст

Кыргызская Республика - высокогорная страна, в которой леса занимают всего 5.6% общей территории. Такой небольшой лесной покров делает ценность леса очень высокой с точки зрения сохранения биоразнообразия и защиты почвы, регулирования водного режима и, конечно, получения доходов для местного населения. Одним из самых известных лесов в стране является орехоплодовый массив в предгорьях Джалал-Абадской области. Глубокая почва и благоприятные климатические условия способствуют росту деревьев. На протяжении веков в этих лесах произрастают тысячи видов растений и обитает множество животных. В лесных районах и по соседству с ними расположены луга, которые используются для выпаса домашнего скота и заготовки высококачественного сена. Эта богатая и сложная экологическая система предоставляет местным жителям фрукты, ягоды и орехи, способствуя здоровому рациону питания. Их переработка и продажа также является прекрасной возможностью для получения дохода. Ежегодно уникальные природные ландшафты привлекают большое количество туристов.

Учитывая биологическую ценность орехоплодовых лесов и их ключевую роль в поддержании местных средств к существованию, их сохранение имеет не только местное, но и национальное и глобальное значение.

Орехоплодовые леса Кыргызстана подвержены, к сожалению, множеству отрицательных воздействий. Неблагоприятные последствия изменения климата проявляются в виде более длительных засушливых периодов летом, более интенсивных осадков в дождливые периоды, вызывающих эрозию почв, и жарком начале весны, что увеличивает риск заморозков поздней весной. В последние десятилетия увеличилось и антропогенное давление. Рост поголовья домашнего скота мешает восстановлению и омоложению леса. На многих пастбищах наблюдается перевыпас, растет уровень эрозии почв.

Если эта тенденция сохранится, пострадают не только экологические функции леса, но и их продуктивность.

Наша цель

Совместно с национальными и местными партнерами мы стремимся внедрить современную и рациональную модель устойчивого управления лесами и пастбищами на юге Кыргызстана для содействия сохранению биоразнообразия, поддержки адаптации к изменению климата и увеличения доходов местных жителей.

Результаты и воздействие

Отобраны **96** устойчивых к климату маточных деревьев грецкого ореха

Посажены **48** га смешанных орехоплодовых плантаций

В **4**-х пилотных лесхозах разрабатываются комплексные планы управления лесами и пастбищами

Построено **13** водопропускных труб, **2** моста и **21** водопой, что разгрузило перегруженные пастбища

В **2**-х лесхозах работают Совместные советы по управлению лесами

51 лесник и **500** фермеров прошли обучение по устойчивому управлению лесами и пастбищами

Проект «Сохранение биоразнообразия и сокращение бедности с привлечением местных сообществ к управлению орехоплодовыми лесами и пастбищами на юге Кыргызстана» реализуется Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (Германским обществом по международному сотрудничеству) по поручению Федерального министерства экономического развития и сотрудничества Германии (BMZ) в сотрудничестве с Государственным агентством охраны окружающей среды и лесного хозяйства при Правительстве Кыргызской Республики. Партнерами-исполнителями на местном уровне являются компания «Unique forestry and land use GmbH», ОФ «CAMP Алатоо», сельская консультационная служба «Джалал-Абад», ОЭО «Лесик Юг» и ОО «АгроЛид».

Меры и подходы

Для достижения этой цели мы действуем по следующей стратегии: (1) устойчивое управление лесами и пастбищами, (2) создание новых лесных плантаций и (3) получение доходов местными жителями.

Мы работаем с широким кругом заинтересованных сторон. Это фермеры, лесопользователи и чабаны, лесхозы, пастбищные комитеты и администрации сел, представители частного сектора, а также наш политический партнер – Государственное агентство охраны окружающей среды и лесного хозяйства при Правительстве Кыргызской Республики.

Производство сена увеличилось со 150 до **250%** на **12** огороженных участках

10 групп лесопользователей используют солнечные сушилки для **6** видов недревесных продуктов леса

95 тонн ядер органического грецкого ореха, соответствующего правилам справедливой торговли, было экспортировано в Европу

40 учителей привлечены для проведения занятий в рамках экологического образования

Кыргызстандын түштүгүндө жаңгак-мөмө токойлорун жана жайыттарды жамааттык башкаруу

Контекст

Кыргыз Республикасы – тоолуу өлкө, токой аянттары анын жалпы аймагынын 5,6% бөлүгүн гана ээлейт. Токою аз мындай чакан аянтчада биоартүрдүүлүктү жана жер кыртышын сактап калууда, суу балансын жөнгө салууда жана жергиликтүү калк үчүн киреше тармагы болуп эсептелген токойдун баалуулугу өтө жогору болуп эсептелет. Өлкөдө эң белгилүү токой аянты – бул Жалал-Абад областындагы жаңгак-мөмө токою. Жер кыртышынын тереңдиги жана ыңгайлуу климаттык шарттары токой бак дарактарынын өсүүсүнө ыңгайлуу шарттарды жаратат. Нечендеген кылымдардан бери бул токойлордо өсүмдүктөрдүн миңдеген түрлөрү өсүп, көптөгөн жаныбарлар жердеп келишет. Токойлордо жана ага жакын жерлерде үй жаныбарларын багууга керектүү жана жогорку сапаттагы чөп даярдалуучу шалбаалар бар. Токойдун аталган ар түрдүү жана татаал экологиялык системасы жергиликтүү калкты мөмө жемиштер, жер жемиштер жана жаңгак ж.б. көп сандаган таза азыктар менен камсыздайт. Бул азыктарды кайра иштетүү жана сатуу киреше алуунун эң сонун булагы болуп эсептелет. Уникалдуу табигый ландшафттары жыл сайын миңдеген туристтерди одуна тартат.

Жаңгак-мөмө токоюнун биологиялык баалуулугун жана алардын жергиликтүү элди кошумча каражат катары камсыздоодогу негизги ролун эске алганда, аларды сактап калуунун жеке эле жергиликтүү эмес, улуттук жана глобалдык да мааниси бар экендигин белгилей кетүү керек.

Тилекке каршы, Кыргызстандагы жаңгак-мөмө токойлору көптөгөн терс таасирлерге дуушар болууда. Климаттын өзгөрүүсүнүн терс таасирлерине жайында көбүрөөк кургакчылыкка, жер кыртышынын эрозиясына алып келүүчү интенсивдүү жаан-чачындарга, кеч күздө болсо, үшүккө кабылуу коркунучу жогорулан, жазында күндүн табынын өтө ысып кетишине кабылышат. Акыркы он жыл аралыгында антропогендик таасирлер да күчөдү. Малдын санынын өсүшү токойлорду калыбына келтирүүгө жана жаш өсүмдүктөрдү өстүрүүгө өтө терс таасир этүүдө. Көп жайыттарда малдын ашыкча жайылышы байкалып, натыйжада жер кыртышынын эрозиясы күчөгөндөн күчөп баратат.

Эгерде мындай тенденция сакталып турса, токойдун экологиялык функциясы гана эмес, анын өндүрүмдүүлүгү да жапа чегет.

Биздин максатыбыз

Улуттук жана жергиликтүү өнөктөштөр менен бирге ар түрдүүлүктү сактоо, климаттын өзгөрүүсүнө адаптацияланышын колдоо жана жергиликтүү калктын кирешелерин жогорулатуу үчүн Кыргызстандын түштүгүндө токойлорду жана жайыттарды туруктуу башкаруу боюнча заманбан жана рационалдуу моделди ишке ашырууга умтулуудабыз.

Натыйжалар жана тийгизген таасирлери

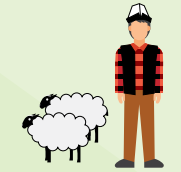
Климатка туруктуу **96** грек жаңгагынын энелик бактары тандалды

48 га жерге жаңгак мөмө-токой аралаш плантациялары отургузулду

4 пилоттук токой чарбасында токойлорду жана жайыттарды комплекстүү башкаруу пландары иштелип чыгууда

13 суу өткөрүүчү түтүктөр, **2** көпүрө жана **21** сугаруу пункту салынды, натыйжада жайыттарга малдын ашыкча болуму адайды

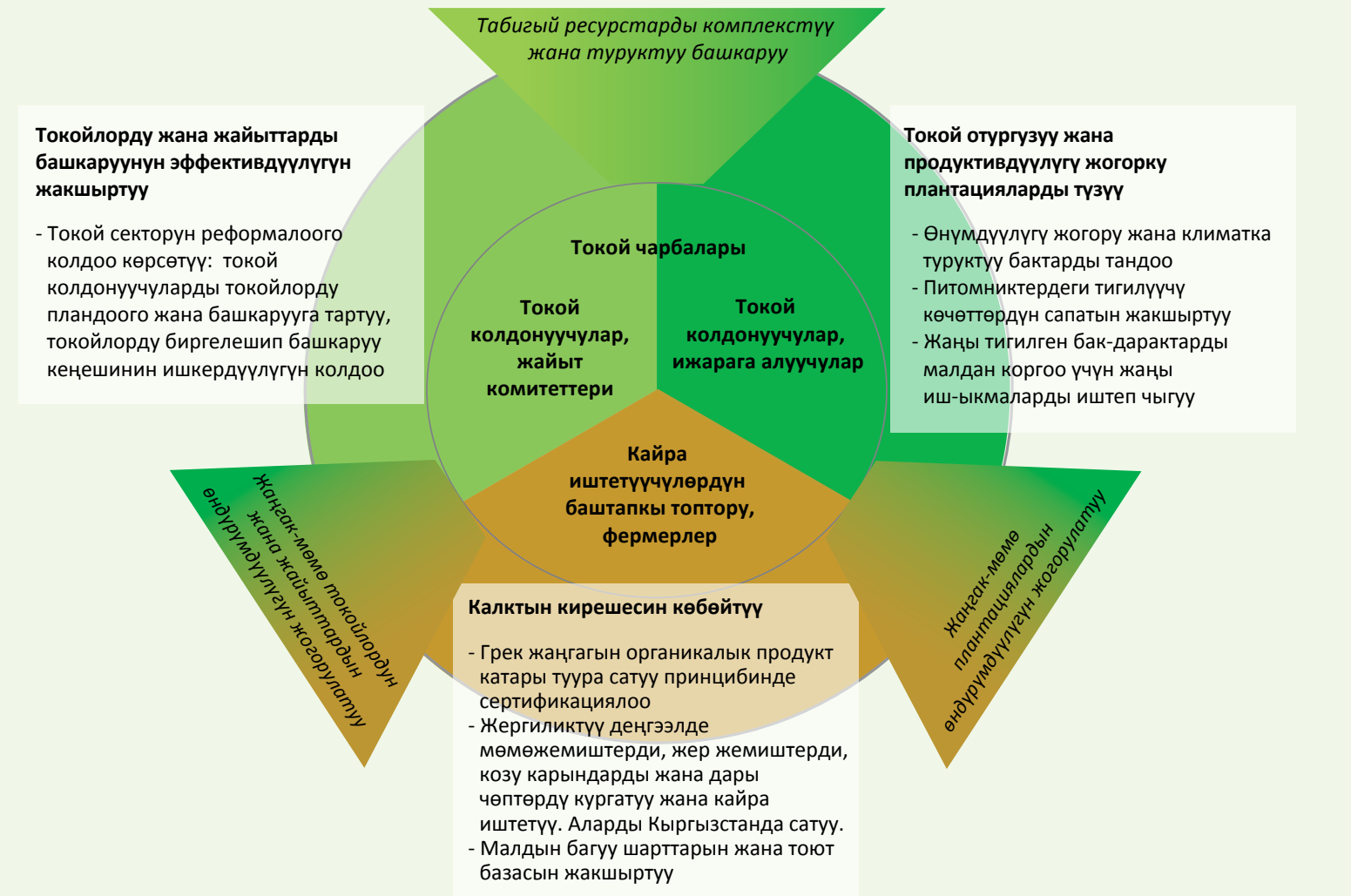
2 токой чарбада токойлорду башкаруу боюнча биргелешкен кеңештер иштеп жатат

51 токойчу жана **500** фермер токойлорду жана жайыттарды туруктуу башкаруу боюнча окуудан өтүштү

Чаралар жана иш-ыкмалар

Аталган максатка жетүү үчүн биз төмөндөгү стратегия боюнча иштейбиз. Алар: (1) токойлорду жана жайыттарды туруктуу башкаруу, (2) жаңы токой плантацияларын түзүү, (3) жергиликтүү калктын киреше алуусу.

Биз кызыккан тараптардын кеңири чөйрөлөрү менен ишталып барабыз. Алар фермерлер, токой пайдалануучулар жана чабандар, токой чарбалары, жайыт комитеттери жана айыл өкмөттөрү, жеке секторлор жана биздин саясий өнөктөшүбүз – Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Айлана-чөйрөнү коргоо жана токой чарба мамлекеттик агенттиги.

Чөптү даярдоо тегереги тосулган **12** участкага 150%дан **250%**га чейин жогорулады

Токойдогу **6** түрдүү мөмө-жемиштери кургатуу үчүн токойду пайдалануучулардын **10** тобу күн кургатычтарын колдонуша

Адилеттүү сатуу эрежелерине ылайык органикалык грек жаңгагынын **95** тонна даны Европага экспорттоду

Экологиялык билим берүү алкагында окууларды өткөрүү боюнча **40** мугалим тартылды

“Кыргызстандын түштүгүндө жаңгак-мөмө токойлорун жана жайыттарды башкарууга жергиликтүү жамааттарды катыштыруу аркылуу биоартүрдүүлүктү сактоо жана жакырчылыкты кыскартуу” долбоору Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Айлана-чөйрөнү коргоо жана токой чарба мамлекеттик агенттиги менен Германиянын Экономикалык кызматташтык жана өнүктүрүү Федералдык министрлигинин (BMZ) тапшырмасы боюнча Германия эл аралык кызматташтык коому (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH) тарабынан ишке ашырылууда. Жергиликтүү деңгээлдеги аткаруучу өнөктөш катары Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Айлана-чөйрөнү коргоо жана токой чарбасы мамлекеттик агенттиги менен Unique forestry and land use GmbH компаниясы, “CAMP Алатоо” КБ, «Жалал-Абад» АКК, «Лесик Юг» КЭБ жана «АгроЛид» КБ иштешет.

Издатель:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Биоразнообразие орехоплодовых лесов

Кыргызстандын жаңгак-мөмө токойлорунун биологиялык ар түрдүүлүгү

Январь
Үчтүн айы

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Издатель:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Биоразнообразие орехоплодовых лесов

Кыргызстандын жаңгак-мөмө токойлорунун биологиялык ар түрдүүлүгү

Февраль
Бирдин айы

ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28

Издатель:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Восстановление орехоплодовых лесов

Жаңгак-мөмө токойлорун калыбына келтирүү

Март
Жалган куран

ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Издатель:

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Восстановление орехоплодовых лесов

Жаңгак-мөмө токойлорун калыбына келтирүү

Апрель
Чын куран

BC	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	BC	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	BC	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	BC	ПН
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

Издатель:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Восстановление орехоплодовых лесов Жаңгак-мөмө токойлорун калыбына келтирүү

Май
Бугу

ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Издатель:
giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Орехоплодовые леса Кыргызстана Кыргызстандын жаңгак-мөмө токойлору

Июнь
Кулжа

ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

Издатель:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Орехоплодовые леса Кыргызстана Кыргызстандын жаңгак-мөмө токойлору

Июль
Теке

BC	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	BC	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	BC	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	BC	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	BC	ПН	ВТ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Издатель:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Орехоплодовые леса Кыргызстана Кыргызстандын жаңгак-мөмө токойлору

Август
Баш оона

СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Издатель:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Продукция орехоплодовых лесов

Жаңгак-мөмө токойлорунун продукциясы

Сентябрь
Аяк оона

СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

Издатель:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Продукция орехоплодовых лесов

Жаңгак-мөмө токойлорунун продукциясы

Октябрь
Тогуздун айы

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Продукция орехоплодовых лесов

Жаңгак-мөмө токойлорунун продукциясы

Ноябрь
 Жетинин айы

ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

Издатель:
giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Биоразнообразие орехоплодовых лесов

Кыргызстандын жаңгак-мөмө токойлорунун биологиялык ар түрдүүлүгү

Декабрь
Бештин айы

СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Басылып чыгарылуучу маалыматтар

Басып чыгаруучу

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
(Германия эл аралык кызматташтык коому)
Башкы кеңселер: Бонн жана Эшборн шаарлары, Германия

“Кыргызстандын түштүгүндө жаңгак-мөмө токойлорун жана жайыттарды башкарууга жергиликтүү жамааттарды катыштыруу аркылуу биоартүрдүүлүктү сактоо жана жакырчылыкты кыскартуу” долбоору
Эркиндик бульвары, 22
720040, Бишкек ш., Кыргызстан
Долбоордун жетекчиси, Эдит Кошкин
edith.koshkin@giz.de
Т +996 312 90-93-40
www.giz.de, www.naturalresources-centralasia.org

2017-жылдын жетинин айына **карата абалы**

Жарыяланган

“ST.art Ltd”, Бишкек ш., Кыргызстан

Дизайн/Жасалгалоочу

Александр Горбатовский

Фотосүрөттөр

©GIZ/Долбоордун архиви; Закир Сарымсаков

Авторлору

Симон Шарре, Индика Кочкарова

Бул басылып чыгарылган материалдын мазмунуна GIZ жооптуу.

Германиянын Экономикалык кызматташтык жана өнүктүрүү Федералдык министрлигинин (BMZ) тапшырмасы боюнча.

Календарь бекер таратылат.

Выходные данные

Издатель

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
(Германия эл аралык кызматташтык коому)
Головные офисы в гг. Бонн и Эшборн, Германия

Проект «Сохранение биоразнообразия и сокращение бедности с привлечением местных сообществ к управлению орехоплодовыми лесами и пастбищами на юге Кыргызстана»
Бульвар Эркиндик, 22
720040, Бишкек, Кыргызстан
Эдит Кошкин, директор проекта
edith.koshkin@giz.de
Т +996 312 90-93-40
www.giz.de, www.naturalresources-centralasia.org

По состоянию

ноябрь, 2017 г.

Опубликовано

“ST.art Ltd”, Бишкек, Кыргызстан

Дизайн/Верстка

Александр Горбатовский

Фотографии

©GIZ/Долбоордун архиви; Закир Сарымсаков

Автор(ы)

Симон Шарре, Индика Кочкарова

GIZ несет ответственность за содержание данной публикации.

По поручению
Федерального министерства экономического сотрудничества и развития Германии (BMZ)

Календарь распространяется бесплатно.